

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

МИШЉЕЊЕ

по захтјеву Регулаторне комисије за електричну енергију у ФБиХ–ФЕРК на
Приједлог Одлуке о куповини/продаји електричне енергије за 2008. годину
између ЈП «Електропривреда БиХ» д.д. Сарајево и ЈП «Електропривреда ХЗ ХБ» д.д.
Мостар

Сарајево
Октобар, 2007. године

Број: 01-01-26-832-2-I/07
Сарајево, 23.10.2007.године

На основу члана 25. став (1) тачка ф) Закона о конкуренцији («Службени гласник БиХ», бр. 48/05 и 76/07), а у вези захтјева за издавање мишљења за примљеног дана 10.09.2007. године број 01-01-26-832-I/07 од Регулаторне комисије за електричну енергију у ФБиХ - ФЕРК, Конкуренијски савјет на 52. сједници одржаној 23.10.2007.године, је донио

МИШЉЕЊЕ

Конкуренијски савјет је дана 10.09.2007. године под бројем 01-01-26-832-I/07 запримио од стране Регулаторне комисије за електричну енергију у ФБиХ (у даљем тексту: ФЕРК) захтјев за давање мишљења у смислу усаглашености Приједлога Одлуке о куповини/продаји електричне енергије за 2008. годину између ЈП «Електропривреда БиХ» д.д. Сарајево и ЈП «Електропривреда ХЗ ХБ» д.д. Мостар (у даљем тексту: Одлука) са одредбама Закона о конкуренцији (у даљем у тексту: Закон).

Чланом 14. Закона о електричној енергији („Службене новине ФБиХ“, бр. 41/02,24/05 и 38/05) утврђене су надлежности ФЕРК-а које обухватају и надзор и регулисање односа између производње, дистрибуције и купаца електричне енергије, укључујући и трговце електричном енергијом.

ФЕРК према Закону о електричној енергији је обавезан да регулише тржиште електричне енергије на начин, којим ће осигурати једнакоправне односе између свих учесника, да штити права купаца, електропривредних друштава за дистрибуцију и произвођача електричне енергије, онемогући стварање монопола у електропривредној дјелатности, створи услове за конкуретност и тиме омогући постизање разумне равнотеже између понуде и потражње електричне енергије. Такође, Законом о електричној енергији је прописано да једна од основних надлежности ФЕРК-а је и прописивање методологије и критерија за утврђивање цијена опскрбе електричном енергијом неквалификованих купаца, као и утврђивање тарифних ставова за кориснике дистрибутивних система и тарифних ставова за неквалификоване купце.

Предметном Одлуком ФЕРК је регулисао куповину/продају електричне енергије између електропривредних друштава (ЈП «Електропривреда БиХ» д.д. Сарајево и ЈП «Електропривреда ХЗ ХБ» д.д. Мостар) која имају обавезу јавне услуге за неквалификоване (тарифне) купце која се односи на 2008. годину.

Чланом 2. Одлуке прописано је да:

- (1) Електропривредна друштва која имају обавезу јавне услуге дужна су прво подмирити потребе неквалификованих (тарифних) купаца на свом географском подручју снабдијевања по регулисаним тарифама.

- (2) Уколико једно од електропривредних друштава, на основу електроенергетског биланса за 2008.годину, након подмирења потреба својих неквалификованих (тарифних) купаца и уговорених обавеза, може произвести додатну количину електричне енергије, обавезно је понудити електричну енергију електропривредном друштву којем недостаје електрична енергија за подмирење његових неквалификованих (тарифних) купаца, по цијени утврђеној у складу са чланом 3. ове одлуке до _____ 2007. године.
- (3) Електропривредно друштво којем на основу електроенергетског билансе за 2008. годину недостаје електрична енергија за подмирење његових неквалификованих (тарифних) купаца, обавезно је прихватити понуђену енергију у дијелу који му недостаје, по цијени одређеној у члану 3. ове одлуке до _____ 2007. године.
- (4) Ако количине електричне енергије из става 3. овог члана нису довољне за подмирење потреба неквалификованих (тарифних) купаца електропривредног друштва, онда се додатне количине набављају на економичан начин у складу са Законом о јавним набавкама БиХ до _____ 2007. године.
- (5) Након подмирења потреба неквалификованих (тарифних) купаца унутар Федерације БиХ у складу са горе наведеним ставовима овог члана, електропривредна друштва могу продавати електричну енергију било којој странки. Продаја се обавља по цијенама не нижим од краткорочних маргиналних трошкова енергије. У супротном, у потребном приходу тог друштва сматра се као да је обављена по краткорочним маргиналним трошковима енергије.

Из наведеног члана Одлуке произилази да се директно утврђују трговински услови и то обавеза давања понуде тачно одређеном купцу и обавеза прихвата те исте понуде од стране купца. Такође, чланом 3. Одлуке је одређена купопродајна цијена тј. начин њеног формирања, као и непромјењивост тарифе у 2008. години.

Чланом 4. став (1) Закона је, између осталог, прописано да су забрањени споразуми, уговори, поједине одредбе уговора, одлуке удружења привредних субјеката и друго које за циљ и посљедицу имају спречавање, ограничавање или нарушавање тржишне конкуренције на релевантном тржишту, а које се односе на: директно или индиректно утврђивање куповних цијена или било којих других трговинских услова; ограничавање и контролу производње тржишта техничког развоја или улагања; подјелу тржишта или извора снабдијевања и др.

Конкурентијски савјет сматра да предложена Одлука није усклађена са чланом 4. став (1) Закона јер се истом утврђују трговински услови и извори снабдијевања. На овај начин учесници на тржишту се условљавају обавезом куповине, односно продаје електричне енергије у Федерацији БиХ у 2008. години чиме се нарушавају принципи тржишне конкуренције. Доношење овакве Одлуке од стране ФЕРК-а заправо представља ограничавање конкуренције на тржишту, јер према Закону, примјеном члана 2. Одлуке тржишна конкуренција би била искључена у битном дијелу предметних производа или услуга.

У складу са напријед наведеним, Конкурентијски савјет сматра да поједине одредбе Одлуке ограничавају тржишну конкуренцију тј. да нису у складу са одредбама Закона о конкуренцији.

Тачно је да Закон предвиђа и изузетке од правила. Тако је чланом 4. став (3) Закона утврђено да споразуми из члана 4. став (1) нису забрањени ако доприносе унапређењу производње или дистрибуције робе и/или услуга унутар Босне и Херцеговине, или

промоцији техничког и економског развоја, при чему потрошачима омогућавају правичан удио користи која из њих произилази, а који:

- a) намећу само ограничења неопходна за постизање циљева;
- b) не омогућавају искључивање конкуренције у битном дијелу предметних производа или услуга.

Конкуренијски савјет на захтјев странке може донијети рјешење о појединачном изузећу од забране споразума из члана 4. став (1) Закона ако споразум (одлука, уговор) испуњава услове из члана 4. став (3) Закона.

Уколико ФЕРК сматра да постоје услови за изузеће од забране споразума у смислу члана 5. Закона, исти може поднијети захтјев за изузеће споразума у складу са чланом 29. Закона на основу којег ће Конкуренијски савјет донијети одговарајућу одлуку у складу са Законом.

Предсједник

Сања Божић